

Denumirea programului de studii	Activitatea Psihoeducațională, de Consiliere și Psihoterapie a psihologului practic
Ciclul	masterat
Denumirea cursului	Activitatea psihologului cu familia
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Psihologie și Psihopedagogie Specială/ Catedra Psihologie
Titular de curs	Perjan Carolina , dr. în psihologie, conferențiar universitar
Cadre didactice implicate	Sanduleac Sergiu, dr. în psihologie, conferențiar universitar
e-mail	carolina.perjan@upsc.md , sergiu.sanduleac@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
S.02.O.011	5	I	II	150	35 (22/13)	115

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul își propune să ofere o perspectivă generală asupra domeniului psihologiei familiei și urmărește asigurarea unui bagaj de cunoștințe declarative și procedurale care să facă studenții masteranzi apti pentru o activitate eficientă în lucrul cu cuplurile, familia, căsătoria, în scopul constituirii, menținerii și evitării disoluției familiei, precum și al proceselor și fenomenelor ce au loc în cadrul unei familii. Pentru acest lucru studenții masteranzi vor face cunoștință cu procesele familiale, modalitățile de intervenție psihoterapeutică în caz de stres, traume, tulburări psihosexuale. Un accent foarte mare se va pune pe optimizarea relațiilor de familie prin intermediul diferitor abordări psihoterapeutice cum ar fi gestaltterapia, terapia sistemică de familie etc.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

La nivel de cunoaștere și înțelegere

- cunoașterea specificului diagnosticului familiei;
- cunoașterea aspectelor legate de psihosexologie și elemente de bună funcționare a familiei;
- cunoașterea principalelor abordări psihoterapeutice de intervenție în lucrul cu familia.

La nivel de aplicare

- capacitatea de a identifica factorii de risc ce duc la disfuncționarea în familie;
- aplicarea diverselor modalități de diagnosticare în familie (genograma, desenul familiei) etc.;
- capacitatea de elaborare a planului de intervenție în optimizarea relațiilor de familie.

La nivel de integrare

- integrarea cunoștințelor primite în prevenirea conflictelor în familie, în lucrul cu evenimentele traumatizante în viață;
- cunoașterea modalităților de interrelaționare cu copiii la diferite etape de vârstă;
- aplicarea competențelor obținute în promovarea sănătății vieții sexuale.

Finalități de studii

- Să identifice multitudinea de probleme cu care se confruntă membrii familiei;
- Să studieze fenomenele ce au loc în cadrul familiei;
- Să aplice metode, tehnici și a strategii de diagnosticare în familie;
- Să cunoască modalitățile de optimizare a relațiilor în familie;
- Să identifice sursele de disfuncționalitate în familie;
- Să cunoască câmpul și modalitățile de intervenție în familie.

Precondiții

1. Discipline anterior studiate la ciclul I.

2. Condiții prelabile:

- **operaționalizarea termenilor în domeniul psihologiei familiei:** familie, cuplu, climat familial, particularități sex-rol, terapii de familie, stres, agresivitate, vulnerabilitate, violență, traume, etc.

Conținutul unităților de curs

Tema 1. Caracterizarea sistemului familial și funcționarea familiei la diferite etape ale vieții

- Relația psihologiei familiei și psihosexologiei cu alte științe;
- Structura sistemului familial;
- Exerciții și teme pentru seminar cu privire la principiile metodologice de evaluarea sistemului familial.

Tema 2. Stres și traume familiale

- Evenimente stresante și evenimente traumatizante;
- Evenimentele traumatizante familiale și trauma psihică;
- Exerciții și teme pentru seminar cu privire la efectele traumelor familiale;

Tema 3. Dereglările comunicării intrafamiliale și modalități de intervenție

- Comunicarea părinte - copil; Comunicarea soț-soție;
- Elemente de comunicare partenerială și nonviolentă;
- Conduita de rol marital și parental;
- Exerciții și teme pentru seminar cu privire dereglările comunicării intrafamiliale.

Tema 4. Factorii de risc în căsătorie. Conflictul. Divorțul. Psihologia căsătoriei repetate

- Crearea unui climat psihologic favorabil în familie;
- Elaborarea recomandărilor în vederea dezvoltării optime a cuplului (elemente de coaching);
- Managementul conflictelor în familie;
- Exerciții și teme pentru seminar cu privire factorii de risc în căsătorie.

Tema 5. Psihosexologia. Dezvoltarea psihosexuală de-a lungul vârstelor

- Scurt istoric al studiilor despre sexualitatea umană;
- Teorii cu privire la sexualitatea umană;
- Caracteristicile dezvoltării sexuale la diferite etape de vârstă;
- Exerciții și teme pentru seminar cu privire la dezvoltarea psihosexuală.

Tema 6. Sănătatea vieții sexuale. Tulburările psihosexuale

- Sănătatea vieții sexuale;
- Tulburările psihosexuale;
- Exerciții și teme pentru seminar cu privire la profilaxia vieții sexuale.

Tema 7. Optimizarea relațiilor de familie

- Modalități de realizare a treningurilor pentru familie;
- Modalități de intervenție socială și consiliere în sprijinul familiilor tinere;
- Familia în calitate de echipă (relații de coaching);
- Elemente de trening de comunicare asertivă, nonviolentă;
- Exerciții și teme pentru seminar cu privire optimizarea relațiilor în familie.

Tema 8. Consilierea familiei. Tipuri de intervenție psihoterapeutică

- Etapele fundamentale ale procesului de consiliere, tehnici specifice și relația dintre consiliere și psihoterapie;
- Forme de consiliere (individuală, de cuplu, de grup);
- Consilierea în situații de criză;
- Exerciții și teme pentru seminar cu privire la consilierea familiei.

Tema 9. Metode de cercetare în psihologia familiei și psihosexologie

- Psihodiagnoza familiei;
- Instrumente psihodiagnostice de investigație a cuplului și familiei;
- Desenul familiei, genograma familiei;
- Exerciții și teme pentru seminar cu privire la psihodiagnosticul de investigație a cuplului și familiei.

Strategii de evaluare

Nota finală se constituie din următoarele componente:

60% – Evaluările curente compuse din lucrări scrise, răspunsuri orale, participări active la ore, testări, referate, simulare, lucru individual, portofoliu. Activitățile de învățare și abilitățile formate în cadrul disciplinei se efectuează în formă de teste, lucrări de control, eseuri, referate, portofolii, răspunsuri la seminare, soluționare de probleme.

40% – Testul final

Bibliografie

Obligatorie:

1. Mitrofan Io., Mitrofan N. Elemente de psihologie a cuplului. București: Șansa. 1994. 98 p. ISBN 973-9167-18-7
2. Vasile D.L. Introducere în familie și psihosexologie. București: Ed. a 3-a. Universitatea Spiru Haret. Editura Fundației România de Măine. 2007. 160 p. ISBN 978-973-725-873-1
3. Mitrofan Iu. Psihoterapie - Repere Teoretice, Metodologice si Aplicative. București: SPER, 2008. 514 p. ISBN 978-973-8383-38-8
4. Corneau G. Există iubiri fericite? Psihologia relației de cuplu. București: Humanitas. 2017. 205 p. ISBN 978-973-50-5742-8
5. Манухина Н. Созависимость глазами системного терапевта. 2-е изд. М: Независимая фирма "Класс", 2016. 336 с. ISBN 978-5-86375-219-8
6. Манухина Н. Инструменты краткосрочной практики. 2-е изд. М: Независимая фирма "Класс", 2014. 440 с. ISBN 978-5-86375-199-3
7. Алешина Ю.Е. Индивидуальное и семейное психологическое консультирование. Изд. 2-е. М.: Независимая фирма "Класс", 1999. 208 с. In: <http://pedlib.ru/Books/1/0231/index.shtml> (vizitat 25.06.2019)
8. Эйдемиллер, Э. Психология и психотерапия семьи. 3-е Изд. Санкт-Петербург: Питер, 2002. 656 с. ISBN 5-88782-394-1
9. Шнейдер Л.Б. Семейная психология. Учебное пособие для вузов. 2-е изд. М.: Академический Проект; Екатеринбург: Деловая книга, 2006, 768 с.
10. Шнейдер, Л.Б. Психология семейных отношений: курс лекций: учебное пособие М: Апрель Пресс: Эксмо-Пресс, 2000. 512 с. ISBN 5-04-005780-6

Opțională:

1. **Perjan, C., Sanduleac, S., Plămădeală, V.** Relationship between Self-Actualization and Loneliness in Young Adults. In C. Ignatescu, A. Sandu, & T. Ciulei (eds.), Rethinking Social Action. Core Values in Practice 2017. pp.597-610. Suceava, Romania: Ed. LUMEN Proceedings <https://doi.org/10.18662/lumproc.rsacvp2017.55>
2. **Perjan, C., Sanduleac, S., Plămădeală, V.** Loneliness in young adults: study of finding. In: Education, social values and European integration. (Oradea) Ungaria. Debrecen University Press/Debreceni Egyetemi Kiadó, 2016. pp.171-181
3. **Sanduleac, S.** Inteligența emoțională a elevilor a căror părinți aplică pedeapsa. În: Școala modernă – dimensiuni psihologice în evaluarea și consilierea psihopedagogică. Chișinău. Direcția Gen.Educație, Tineret și Sport. Conf. Națională. cu participare internațională, 21-22 apr. 2016. p. 90-95
4. Adăscăliță V. Cum să protejăm adolescenții de abuzul emoțional. Ghid pentru părinți. Coord. D. Sîmboteanu. Ch.: Edit. „Bons Offices”, 2014. 25 p.
5. Абрамова, Г. С. Психологическое консультирование: Теория и опыт: Учеб. пособие для студ.высш.пед.учеб.заведений / Абрамова Г. С. М.: Академия, 2001. - 238 с.
6. **Сандуляк С, Адэскэлицэ В, Козман Т.** Практическое пособие для студентов «Гид по психологической практике - начальная школа». КГПУ им. Иона Крянгэ, Кишинэу. 2017. 57 с.
7. **Сандуляк С, Адэскэлицэ В, Козман Т.** Практическое пособие для студентов «Гид по психологической практике - гимназиальный цикл». КГПУ им. Иона Крянгэ, Кишинэу. 2017. 55 с.